THESES PHYSIOLOGICÆ, HYGIASTICÆ, PATHOLOGICÆ, ET CHIRURGICÆ. IN SCHOLIS MEDICORUM PARISIENSIUM PROPUGNATÆ,

AB ANNO 1752. mense 9bri.
AD ANNUM 1754. mense 9bri.

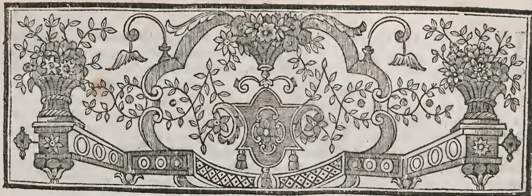
M. Hyacintho Theod. Baron Decano.

Collegit ordinavit et in facultatis Bibliotheca deposuit H. T. Baron Ex-decanus 1754.



PARISIIS,

MDCCLII.



DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimo-ſexto menſis Novembris, anno Domini M. DCC. LII.

M. PETRO-LUDOVICO-MARIA MALOET,
Doctore Medico, Præſide.

An Vitæ exercitium à fibrarum ſenſibilitate?

I.



DUM maternâ concluſus in alvo, fœtus vivebat, ſenſuum externorum indigus, varios tamen ſenſus expertus eſt. Horroris ipſum atque doloris fuiſſe participem probant plurima nec facilè refellenda exempla. Aſt ubi primùm nixibus hunc violentis profudit in lucem natura, inſolitas carpere ſe auras gemitu lugubri teſtatur. Blanda atque infracta mulcentium verba, lacteum, quod appetit incognitum, nectar ignoto lætitiæ ſenſu primùm perfundunt. Ab infantiâ ſi vitæ varias conditiones perpendas, omnia ſenſu quaſi regi deprehendes. Nunc videbis ob doloris ingratam ſenſationem, peſſima quæque devitari, nunc arripi atque vehementer appeti quæcumque ſuaviſſimâ nec non inaſſuetâ amœnitate nos demulcere poſſunt. Felices nimiùm ſi tot quæ hinc & indè dolores erumpunt, pari ſaltem voluptatis ſenſu compenſarentur. Aſt ex ipſis floribus ſurgit ſemper amari aliquid quod angat in medio leporum. Ad meliora nati homines, diſcant ergo dolores fortiter intueri, voluptates ſpernere; vitam regant ſenſus, animam melioris ſpes vitæ; ſed in hâc mortali noſtrâ conditione plus ſenſus valent quam vulgò creditur; vita ipſa pendet à ſentientis fibræ contractione. Quæ vitam abſolvunt functiones, nullâ aliâ ratione aut intelligi aut enodari poſſunt,

I I.

IN omni sensu tria semper spectanda. Objectum vim aliquam inferens, subjectum sensûs capax, actio alterutrius in alterum. Leves sensus blandum quid & dulce secum animo imprimunt; mediocres distinctam procreant ideam, ultra modum fortes dolorem conciliant. Actio quæ sensum movet composita est, objectum sensibile agit in sensile organum, hinc in organo motus necessariò producitur. Mutatio enim nulla corporea sine motu concipi potest: sed motus ille nunc est evidens, nunc per effectus duntaxat percipitur. Ad retractionem, tensionem, ac vibrationem quamdam rectè omninò illum retuleris. Nec credas motum esse semper sensationi excitatæ proportionalem, in aliis partibus corporis sensatio maxima in mente exoritur sine ullo motu evidenti ut in nervis, tendinibus, &c. in aliis vix ulla sensatio percipitur, motu vigente maximo ut in omnibus musculosis visceribus. Nonne vides ut lucis actio vividior pupillam constringat sine ullo doloris sensu, retinam dolore afficiat nec illam tamen ullo modo contrahat. Ubi igitur corpus aliquod sensile vellicatur, pungitur, liquore acerrimo ex chemicis petito irritatur, excitatur vel sensatio vel contractio vel uterque effectus, quorum uterque vel alter-uter semper partis nativæ dispositioni, subjecti idiosyncrasiæ, vividæ impressioni est in ratione compositâ proportionalis. Nec sunt hæc hypotheticæ physices figmenta, sed oculatioris experientiæ documenta è vivis animalibus pluries eruta, atque observata, viam monstrante sagacissimo Doctore, * cui quidquid in abstrusiori Physiologiâ scire & intelligere datum est nos debere memores palam profitemur; ex quibus experimentis constat partes corporis alias esse prorsùs insensiles, qualia sunt ossa, cerebri substantia, medullâ solâ oblongatâ exceptâ, membranæ plures, præsertim cellulosæ, alias esse doloris excitandi capaces, ut omne aponevroticum, tendineum, nervosumque genus, præsertim eæ omnes partes ad quas nervi villosâ sub formâ tendunt, quales sunt cutis, quæ nisi operta esset epidermide villis nerveis undique videretur pertusa, organa omnia digestionis, quorum cavum interius villis nerveis undique obsitum tenuissimâ tegitur epidermide, ut & aspera arteria ac indè bronchiorum omne systema, ureteres, vesica, quæ omnia cum exteriori cute communicantia ab eâ epidermidem mutuantur. Aliæ etsi sensum evidentem non proliciant, contrahuntur evidenter liquoris acerrimi attactu, nec indè animal videtur violentioribus nixibus aut clamoribus dolorem testari quales sunt membranæ quædam ut mesenterium, organa musculosa omnia, imò & cor ipsum, atque diaphragma quorum perennante nec mutato motu, volumen contrahitur. Nec certè dicenda est insensibilis pars ad irritationem adeò mobilis, cum ea præsertim proprietas vivo tantum animali competat, in interrempto verò fatiscat & extinguatur. Ex his certè ambobus sensilitatis effectibus, omnes quasi sponte defluere, necnon explicari vitæ functiones manifestò liquebit attendenti.

* M. Anna Carolus Lorry.

I I I.

VULGO recepta divisio functionum tres constituit classes, quarum aliæ animales, aliæ vitales, naturales demùm aliæ nuncupantur. Harum definitio satis aliundè cognita. Animales solo sensu non peragi evidens est. Quæcumque sint, sensubus percipiuntur objecta præsentia, repræsentantur absentia; verùm nihil indiga sensibus anima per se cogitat, sese ipsam suumque authorem mirabunda agnoscit, per se vult atque dijudicat. At vitales sensibilitate omninò regi nobis demonstrandum incumbit. Multa apud recentiores excogitata, quibus perpetuum illud corporis mobile ad leges mechanicas revocaretur; sed obstant plurima quin prorsùs per has-ce leges res possit peragi. Attrituum ingens numerus, directionum diversitas motum infrigens, vasorum renixus, superficierum multiplicatio, obstant quin perpetuò eadem ad cor quantitas sanguinis appellat & ab eo rursùs expellatur. Hinc excogitata à Boërhaavio nervorum cardiacorum paralysis, cui multa repugnant ex nervorum naturâ, situ, compressione impossibili, saltem universali. Rem è proprieta-

te quâ cor potitur ut sese contrahat omninò expediveris : in animali enim semi-mortuo, flatus, aqua, quodlibet in venas injectum, motum exsuscitat. Si exteriores cordis fibras injecto spiritu nitri irritaveris, nil apparebit mutati præter actionem quæ ferè duplo citiùs absolvitur : sanguis pariter in thalamos cordis irruens stimulum muscularem exsuscitat, quo vacuantur thalami, implentur arteriæ : sed & arterias stimulo dociles constringi facile probabit quicumque scalpello pungere vel liquore acri eas audebit exteriùs attingere. Contrahuntur enim & in sanguinem prementem reagunt alternis quidem ex motu mechanico, venæ verò ex iisdem motuum legibus continuâ contractione. Hinc quò sanguis copiosior affluit eò fortior pulsus, eò vividior circulatio. Hinc quò acrior, sive à propriâ crasi desciscat, sive quid intùs hæserit heterogeneum pulsus pariter increscit, stimuli vi quantitative semper proportionalis. Sed si à stimulo in vasa à sanguine incusso pendet sanguinis circuitus, tota ab eodem stimulo vita pendet. Quæcumque enim intrà corpus peraguntur pendent ab isto circuitu, nostraque probata foret conclusio si quod vitam præsentem facit, eidem sufficeret continuandæ.

I V.

PORRO omnes aliæ functiones, vel præparando sanguini, vel subigendo destinantur, vel ab eo humorem quemlibet extrahunt. Reparatur sanguis ab alimentorum usu, quæ concocta similem humano corpori naturam induunt, ita ut quæ ex proprietate naturæ in materiam nutriendo idoneam verti non poterant è corpore eliminentur. Quod ita sagax ordinavit natura ut nihil utile non remaneat, nihil non eliminetur inutile. Porrò in toto coctionis opere tantùm organorum sensus quantùm ulla alia causa concurrit. Nonne vides ut in primo oris limine sapor ipse venena aut medicamenta repudiet fastidiosus, alimenta captet avidus. Instinctu solo judice plantas alimentis sufficiendis idoneas vel ipsa bruta discernunt, quem corrumpit in homine industria ingluvies, quâ duce tot variæ agglomerantur in ventriculo substantiæ famis irritamenta non sedativa. Sensibilis ipse ventriculus noxia cum impetu erumpere cogit, copiosa regurgitat. Sensibilitas villosæ tunicæ motum in musculosâ excitat. Hinc versantur, subiguntur alimenta, plorant exiguæ incusso sensu glandulæ liquorem digestivum eò copiosiorem quò vividiùs vellicant admissi cibi; fundunt mucum irritatæ Ruyschii cryptæ involvendis acribus moleculis habilem, ut quod in stomacho semel peractum est, per totum intestinorum tractum continuatâ actione absolvatur. Nec dubites quin ipsum hepar evomat bilem dum sensus alimentorum ejus ciet actionem. Rem evincunt quæ in intestinis detrudunt bilem medicamenta. Certè si animali mortuo, sensu destitutis visceribus aquam in stomachum infundas rumpi potius tunicas quam fluidum per pylorum ad intestina æqualiter distribui videbis, ut aliquandò ipsi vidimus. Quid loquar hìc de motu peristaltico, quem ad detrudenda excrementa necessarium vel levissima aciculæ punctio in inertibus intestinis adauget, accelerat, excitat. Quid de incommodo fœcum in Recto collectarum sensu, ut cogantur quasi inviti homines alvum deponere. Certe ea omnia satis evincunt sensûs in digestionis opere maximam esse efficaciam, momentum maximùm. Sed quævis excretio, secretio quævis, non sine quodam sensûs aculeo absolvitur. Hinc alimenta gulosis salivam movent, timidis alvum exeutiunt terrores; spe, lætitiâ, irâ augetur perspiratio; metu, mœrore, minuitur. Rem evidentiùs evincit menstruorum purgatio, quo tempore fluunt illa, muliebres nervi irritationem undequàque produnt; unde toties convelluntur. At vel terror minimus vel ingrata in remotâ parte sensatio ea supprimit subitò non sinè vitæ discrimine; sed & à sonis urinam elicitam fuisse de equite vasconico testatur Boïleus. Quid addam hic eam, quæ copiosa constrictis renibus aquea redditur affatim in hystericis, urinam: sed non aliud argumentum velim, nisi quod omnia quæ sensibus deteguntur secretoria & excretoria organa, constringuntur, si irritans quoddam fuerit admotum. Nonne quò acrior humor est eò vividius sollicitat exitum ac copiosius erumpit? Certo indicio secretiones quasvis à sensu regi atque determinari. Eâdem de ratione sicci ho-

mines ac robusti plus per transpirationem exhalant quam molles, pituitosi, inertes; quibus languentia torpescunt organa, quibus lentâ obducuntur nervi mucagine. Jure inter vitales recensetur functiones respiratio, quæ sanguinis molem figuramque subactu novo conciliat, novum motui ipsius calcar addit. Sed ab importuno sensu quem excitat arietantis in arctata pulmonum vasa sanguinis impulsus, cogi ad dilatationem thoracis musculos quis non sentit, dilatatos, posteà pondere ejusdem sanguinis partem opprimentis ad constrictionem urgeri? Hinc ubi vel hæret sanguis intra pulmones immeabilis, vel thorax ad motum indocilis, ire redire viam recusat, intolerabilis suffocatio morti anxiosæ præludit. Adde tot à tusse, sternutatione, suspiriis, singultibus enumeranda argumenta. Patet satis ex his quascumque functiones vitæ necessarias à sensibilitate oriri. Nerveam ergò fibram primarium esse vitæ organum, hinc & sæpè variorum morborum causam mortisque ipsius, ultrà quam, omnia quasi insensibilia moveri adeòque vivere constanter recusant.

V.

QUÆ tot è vulgari Physiologiâ depromuntur contrà nostram propositionem argumenta refellere facillimum est. Vivere aïunt partes paralysi perfectâ tentatas adeòque sensûs omnis impotes. Sed tunc non perfectam esse paralysim exinde satis certum, quod gravior paralyseos gradus, medicorum omnium assensu vitam destruat, inducat gangrænam. Legibus mechanicis omnia peragi contendunt. Obstant omnes quæ adversùs varias quas perpetuò mobiles asseruerunt machinas proponuntur nunquàm refellendæ objectiones. Majori cum specie veri obtruditur, sensum nullum sine animæ consortio peragi posse, ac proinde sine ideâ in mente excitatâ, nullam porrò hic enasci ideam manifestum est. Verùm multa fieri sensu vel evidentissimo, insciâ nec tale quid meditante animâ nonne quotidie patet? Constringitur, ad lucis acutius jubar pupilla, nec jubet anima nec sentit. Quanquàm illud summæ fuerit providentiæ institutum. Certè summo machinæ bono instituuntur vomitus, sternutatio, oscitatio sensûs incommodi totidem effugia, non imperio animæ, imò sæpè non sine summo ejus renixu. Non igitur hæc erunt petenda in assuetudine in quam semper exercemus imperium: nec multi faciendum equitis Townshend exemplum qui referente Cheyneo solus mortalium imperium in cor exercuit. Quid alia addamus? Plurima unde quâque suppetunt; verùm satis abundè nostram evicimus propositionem.

Ergò Vitæ exercitium à fibrarum sensibilitate.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Honoratus Petiot.

M. Ludovicus-Anna Lavirotte, Censor Regius.

M. Ludovicus-Petrus-Renatus le Thieullier, Regis Consiliarius & in Majori Consilio Medicus ordinarius.

M. Petrus-Ludovicus-Maria Maloët, Actûs Præses.

M. Alexander-Dionysius Dienert.

M. Urbanus de Vandenesse.

M. Carolus Dionis.

M. Gedeon de Rabourt.

M. Laurentius Ferret.

Proponebat Parisiis AMABILIS CHOMEL, Parisinus, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, Theseos Author, A. R. S. H. 1752, A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis Viduæ QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1752.